

• Retouradres: Postbus 3008, 2700 KS Zoetermeer

Ministerie van Economische Zaken
Directie Mededinging en Consumenten
DG Energie, Telecom en Mededinging
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Datum : 1 mei 2015
Ons kenmerk : LC/JBo/mvdk/15.041

Betreft : Internetconsultatie Implementatiewet aanbestedingsrichtlijnen
2014/24/EU

Geachte Directie,

Graag maakt Transport en Logistiek Nederland (TLN) gebruik van de gelegenheid om haar mening te geven over de inhoud van het conceptwetsvoorstel tot Wijziging van de Aanbestedingswet 2012 in verband met de implementatie van aanbestedingsrichtlijnen 2014/24/EU.

Specifiek pleiten wij voor:

1. Het expliciet benoemen van branchekeurmerken in relatie tot artikel 278a eerste lid.
2. Aandacht voor het belang van deugdelijk onderzoek door aanbestedende diensten alvorens andere geschikte bewijsmiddelen te accepteren in de zin van artikel 278a eerste lid.
3. Professionalisering van de inkoop ten aanzien van de punten 1 en 2 via kanalen zoals PIANOo.

Hiervoor geven wij u de volgende aspecten in overweging:

In de afgelopen decennia hebben veel branches, onder aanmoediging van MinEZ in de jaren '80-'90 in het kader van zelfregulering en professionalisering, veel geld en energie geïnvesteerd in de ontwikkeling van branchekeurmerken, met als doel de verdere professionalisering van het vakmanschap, het garanderen van een zeker kwaliteitsniveau ten behoeve van de klant en het helpen van die klant in het zoekproces in een voor hem vaak onbekende omgeving waarin hij een product of dienst wil afnemen (wegwijzer) en het op voorhand afdekken van kwaliteitsaspecten (ontzorgen en vermindering van stapeling). Het heeft geleid tot een stelsel van branchekeurmerken en een professionalisering waar Nederland, ook Europees gezien, trots op mag zijn.

Bevestiging van het gegroeide belang van branchekeurmerken kan onder meer worden gevonden in de Richtsnoeren horizontale samenwerking onderneming ACM, waar in overweging 79 de belangrijke rol van brancheorganisaties bij de totstandkoming en uitvoering van erkenningsregelingen wordt aangehaald en waar in overweging 81 deze regelingen in beginsel positief worden beoordeeld en de functies worden benoemd: *“kunnen bijdragen aan de kwaliteit van de productie, dienstverlening en distributie en de informatievoorziening en keuzemogelijkheden van de afnemer”*.

Branchekeurmerken voorzien de laatste jaren tevens meer en meer in de opvang van taken en aandachtsgebieden van de terugtrekkende overheid en sluiten aan bij de toenemende maatschappelijke behoefte aan keurmerken.

Onderscheidend voor branchekeurmerken ten opzichte van andersoortige keurmerken, is onder meer dat zij doorgaans zowel eisen stellen die in strikte zin verband houden met het voorwerp van de opdracht zelf, als ook eisen die de juiste randvoorwaarden scheppen om producten en diensten in de gewenste kwaliteit te kunnen leveren. Om de klant te ondersteunen zijn vaak (voor de branche relevante) kwaliteitssystemen onderdeel van een branchekeurmerk, bijvoorbeeld ISO 9001 en VCA, teneinde zoveel mogelijk klantwensen in één keer af te dekken op basis van onafhankelijke toetsing door een derde partij en objectieve en onafhankelijke besluitvorming.

Branchekeurmerken voldoen over het algemeen aan de criteria a tot en met e als bedoeld in artikel 278a eerste lid. Deze criteria zijn bekend, onder meer vanuit de basiseisen die worden gesteld aan geaccrediteerde schema's (RvA) en vanuit mededingingsregels (o.m. Richtsnoeren horizontale samenwerking onderneming ACM, overweging 88). Het zijn ook criteria waar brancheorganisaties hun keurmerken bewust aan wensen te laten voldoen, vanuit hun eigen intrinsieke wens van professionaliteit.

Specifiek toegepast op de transportsector is circa 15 jaar geleden, het Keurmerk Transport en Logistiek ontwikkeld met, door en voor ondernemers. Het reglement wordt onderhouden door een Keurmerkcommissie, terwijl de audits plaatsvinden door externe, gecertificeerde instellingen, om de neutraliteit te waarborgen.

Uiteindelijk blijft het uiteraard aan de aanbestedende dienst in een concrete aanbesteding om te onderzoeken, en aan de inschrijver om aannemelijk te maken, dat een specifiek branchekeurmerk voldoet aan de criteria om uitgevraagd te kunnen worden op basis van artikel 278a eerste lid.

Branchekeurmerken hebben het in de huidige aanbestedingspraktijk niet altijd even makkelijk. Het vragen van een specifiek keurmerk is op dit moment immers nog niet toegestaan. In de aanbestedingspraktijk wordt daarom nogal eens gebruik gemaakt van de noodgreep van *“keurmerk X of vergelijkbaar”*. Omdat het vervolgens niet altijd even nauw wordt genomen met het onderzoeken van een claim van vergelijkbaarheid, worden deze doorgaans vrij gemakkelijk aanvaard. Aanbestedende diensten geven hierbij nog wel eens aan dat zij zich niet capabel achten om de vergelijkbaarheid objectief vast te stellen of het ontbreekt hen aan tijd. Het gevolg is dat de positie van branchekeurmerken in feite wordt uitgehold, het level playing field en de effectieve zelfregulering in de branche worden aangetast en er onnodige discussie, gedingen en vertraging in aanbestedingen ontstaan.

Vanuit het belang van de overheid die waar voor haar geld verwacht bij de inkoop van producten en diensten, en vanuit de doelstellingen van branchekeurmerken, wordt het door de EU richtlijnen (artikel 43 EU Richtlijn 2014/24/EU) toestaan van de uitvraag van specifieke branchekeurmerken door TLN toegejuicht.

Om duidelijkheid te scheppen over de rol en positie van branchekeurmerken, gebaseerd ook op de ervaringen van de aanbestedingspraktijk, pleiten wij ervoor om branchekeurmerken als zodanig expliciet te benoemen in de MvT met betrekking tot artikel 278a eerste lid, zodat er duidelijkheid ontstaat voor aanbestedende diensten. Artikel 278a, verlangt immers in het eerste lid onder sub a dat de criteria verband moeten houden met het voorwerp van de opdracht.

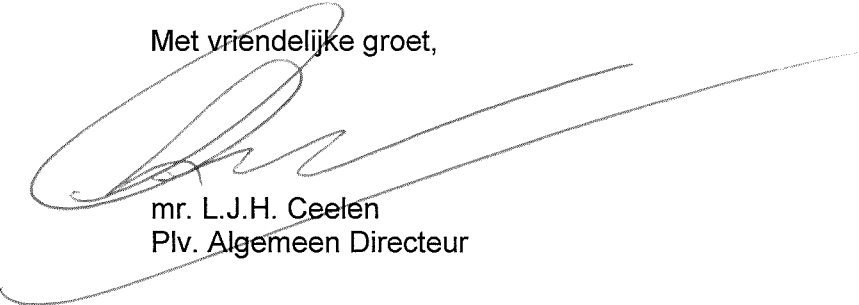
Omdat branchekeurmerken verschillende categorieën criteria kennen, zou dit aanbestedende diensten gemakkelijk op het onjuiste spoor kunnen brengen om branchekeurmerken slechts te benaderen vanuit het regime van het tweede lid (uitvraag onderliggende eisen met het keurmerk als bewijsmiddel). Dit zou geen recht doen aan branchekeurmerken en huidige praktijken in stand houden. Dat artikel 2.115 het voorwerp van de opdracht aan de hand van gecodificeerde jurisprudentie nader inkadert, doet hier wat ons betreft niet aan af. Naar onze mening voldoen branchekeurmerken aan het gestelde in het eerste lid en behoren zij als specifiek keurmerk uitgevraagd te kunnen worden en moet dit voor iedereen duidelijk zijn. Het is belangrijk dat deze duidelijkheid wordt gegeven op de locatie in wet en toelichting, waar voor de aanbestedende dienst een beslismoment ligt ten aanzien van de wijze waarop een keurmerk wordt uitgevraagd. Anders zal de verruiming die de EU in artikel 278a eerste lid toestaat, aan branchekeurmerken grotendeels voorbij gaan. Dit zou een gemiste kans zijn.

Naast de sector Transport en Logistiek, voeren ook andere sectoren zoals verhuizen, schoonmaak, beveiliging en uitzenden een branchekeurmerk. Het belang van branchekeurmerken is daarmee significant en verdient expliciete aandacht in de MvT. Dit wordt nog eens versterkt door het feit dat Keurmerken door het ministerie van SZW zijn opgenomen in de Wet Aanpak Schijnconstructies (WAS) die naar verwachting op 1 juli a.s. in werking treedt.

In lijn met het voorgaande vinden wij het verder belangrijk dat door aanbestedende diensten deugdelijk onderzoek wordt verricht, alvorens andere geschikte bewijsmiddelen te accepteren in de zin van artikel 278a eerste lid. Wij vragen om een accentuering van het belang hiervan in de MvT.

Tevens pleiten wij voor het bevorderen van de professionalisering van de inkoop, zowel op het punt van branchekeurmerken als de acceptatie van andere bewijsmiddelen. Waar mogelijk is TLN graag bereid om hieraan ondersteuning te verlenen.

Met vriendelijke groet,

mr. L.J.H. Ceelen
Plv. Algemeen Directeur